

[Начало](#) > ... > [Предприемане На Съдебни Действия](#) > [Правна Помощ](#) > Estonia

Правна помощ

 ЕстонияСъдържание,
предоставено отEuropean Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Какво включват разноските в производството и кой следва да ги заплаща?

По граждански и административни дела разноските по производството се състоят от държавната такса и гаранцията, разноските, свързани с даването на показания (напр. разноските, свързани с призоваването на свидетел, и разноските за експертиза), и разноските, направени от страните в производството и техните представители (адвокатски хонорари, пътни разноски и др.). Разноските по производството трябва да бъдат заплатени в хода на производството от страната, която иска процесуалното действие, свързано с разноските. Следователно при обжалване или подаване на жалба ищецът или жалбоподателят трябва да плати държавната такса, докато разноските за свидетел или възнаграждението на вещо лице трябва да бъдат платени предварително от страната, която желае да призове свидетел или да привлече вещо лице. Всяка от страните в производството трябва да заплати възнаграждението на своя представител.

В края на производството обикновено се постановява, че загубилата делото страна трябва да възстанови разноските, направени от насрещната страна в хода на производството. В гражданските производства отхвърлянето на жалбата обикновено води до задължение на ищеца да възстанови на ответника разноските, които той е направил във връзка със съдебното производство; обратно, ако жалбата бъде уважена, ответникът се осъжда да заплати разноските, направени от ищеца. В случаите, когато е постигнат компромис, разноските обикновено се разпределят в съответствие с този компромис.

2 Какво точно представлява правната помощ?

Държавна правна помощ

Държавната правна помощ е предоставянето за сметка на държавата на правни услуги от адвокат за представяване на лице в съд или друго производство, за изготвяне на правен документ или за предоставяне на друг правен съвет или представителство. Държавната правна помощ е предназначена предимно за физически лица, които поради финансовото си състояние не могат да заплатят за професионални правни услуги. Държавната правна помощ се предоставя само от адвокати. Когато се произнася по молба за предоставяне на държавна правна помощ, съдът преценява финансовото състояние на молителя, перспективите за осъществяване на неговата претенция (жалба, иск, молба) и значението на разглежданото дело за молителя. Представител се назначава в рамките на държавната схема за правна помощ, независимо от финансовото състояние на молителя, в случаите, когато назначаването е задължително (напр. за заподозрени или обвиняеми лица в наказателно производство), но също така и в случаите, когато съдът счита, че това е необходимо за защита на интересите на лицето.

Условията и процедурата за получаване на държавна правна помощ са определени в Закона за финансираната от държавата правна помощ (*riigi õigusabi*)

seadus)(<https://www.riigiteataja.ee/en/eli/518122023002/consolide>).

Освен това с подкрепата на държавата се предоставят първоначални консултации на всички лица, живеещи в Естония, чийто среден брутен доход е до 1 200 EUR през тримесечието, предхождащо подаването на молбата им. Изключения представляват семейните дела, свързани с правата на дете, при които прагът на брутният доход е 2 000 EUR. Горната граница на доходите не се прилага и за правните консултации за лица със специални потребности и възрастни хора, предоставяни на договорна основа от Естонската камара на хората с увреждания (*Puuetega Inimeste Koda*) и Естонската асоциация на пенсионерските дружества (*Eesti Pensionäride Ühenduste Liit*). Повече информация за предоставяната с помощта на държавата правна помощ може да бъде намерена на уебсайта на Министерството на правосъдието (*Justiitsministeerium*) (<https://www.just.ee/kohtud-ja-oigusteenused/oigusabi/riigi-toetatud-oigusabi>).

3 Имам ли право на правна помощ?

Държавна правна помощ

На физическо лице се предоставя държавна правна помощ, ако финансовото му състояние към момента, в който се нуждае от правна помощ, означава, че то не може да плати за компетентни правни услуги или ако може да плати за правни услуги само частично или на вноски, или ако финансовото му състояние не му позволява да посрещне основните си нужди, свързани с препитанието, след заплащането на правните услуги.

Държавната правна помощ се предоставя или без задължение за възстановяване на таксата за държавна правна помощ и разноските за държавна правна помощ (т.е. безплатно), или при условие за частично или пълно възстановяване (т.е. получателят трябва впоследствие да възстанови разноските за държавна правна помощ частично или изцяло, ако разноските не са поети от друго лице или от държавата). Когато се произнася по молба за предоставяне на държавна правна помощ, съдът преценява финансовото състояние на молителя, перспективите за осъществяване на неговата претенция (жалба, иск, молба) и значението на разглежданото дело за молителя. Уязвимите лица и други лица в уязвимо положение обикновено получават държавна правна помощ за сметка на държавата в пълен размер.

Представител се назначава в рамките на държавната схема за правна помощ, независимо от финансовото състояние на молителя, в случаите, когато назначаването е задължително (напр. за заподозрени или обвиняеми лица в наказателно производство), но също така и в случаите, когато съдът счита, че това е необходимо за защита на интересите на лицето.

Правна помощ може да се предоставя и на юридически лица, които поради финансовото си състояние не могат да платят за правни услуги, с цел постигане на целите, определени в техните устави в областта на защитата на околната среда или защитата на потребителите, или по други наложителни причини от обществен интерес.

Държавна правна помощ не се предоставя, ако:

- 1) молителят е в състояние да защити собствените си права;
- 2) молителят няма правото, за чиято защита кандидатства за правна помощ;
- 3) молителят е в състояние да плати разноските за правни услуги от своето съществуващо и лесно продаваемо имущество, с изключение на имуществото, посочено в член 14, параграф 2 от Закона за финансираната от държавата правна помощ;
- 4) не се очаква разноските за правните услуги да надвишават повече от два пъти средния месечен доход на молителя, изчислен въз основа на средния месечен доход за четирите месеца преди подаването на молбата, от който са приспаднати данъците, задължителните осигурителни вноски, разходите за изпълнение на задълженията за издръжка по закон и разумните разходи, свързани с жилището и транспорта;

- 5) от обстоятелствата става ясно, че вероятността молителят да успее да защити правата си е малка;
- 6) молбата е подадена с цел предявяване на иск за обезщетение за неимуществени вреди и по делото не е налице първостепенен обществен интерес;
- 7) спорът се отнася до стопанската дейност на молителя и не оказва влияние върху неговите права, които не са свързани с тази стопанска дейност;
- 8) молбата е подадена с цел защита на търговска марка, патент, полезен модел, промишлен дизайн, топография на интегрална схема или друга форма на интелектуална собственост, с изключение на правата, произтичащи от Закона за авторското право (*Autoriõiguse seadus*);
- 9) молбата е подадена по дело, в което молителят има явен съвместен интерес с лице, което няма право на държавна правна помощ;
- 10) молбата е подадена за защита на право, прехвърлено на молителя, и има основание да се смята, че правото е било прехвърлено на молителя, за да получи държавна правна помощ;
- 11) предоставянето на правни услуги е гарантирано на молителя по силата на договор за застраховка на съдебните разноски или задължителна застраховка;
- 12) потенциалната печалба за молителя от делото е необосновано малка в сравнение с очакваните разходи, които държавата ще поеме за предоставяне на правна помощ.

Първоначална консултация

От 1 юни 2023 г. живеещите в Естония със среден брутен доход до 1 200 EUR през тримесечието, предхождащо подаването на молбата им, имат право на първоначална консултация, предоставена с помощта на държавата. Изключения представляват семейните дела, свързани с правата на дете, при които прагът на brutния доход е 2 000 EUR. Горната граница на доходите не се прилага и за правните консултации за лица със специални потребности и възрастни хора, предоставяни на договорна основа от Естонската камара на хората с увреждания (*Puuetega Inimeste Koda*) и Естонската асоциация на пенсионерските дружества (*Eesti Pensionäride Ühenduste Liit*).

4 Правната помощ за всички видове производства ли се предоставя?

Държавна правна помощ

Държавната правна помощ може да бъде получена във всички съдебни и извънсъдебни производства и като цяло по всички правни въпроси, с няколко изключения. Безплатна държавна правна помощ не се предоставя:

- за целите на предявяване на иск за обезщетение за неимуществени вреди и когато по делото не е налице първостепенен обществен интерес;
- ако спорът се отнася до стопанската дейност на молителя и не оказва влияние върху неговите права, които не са свързани с тази стопанска дейност;
- молбата е подадена с цел защита на търговска марка, патент, полезен модел, промишлен дизайн, топография на интегрална схема или друга форма на интелектуална собственост, с изключение на правата, произтичащи от Закона за авторското право.

Първоначална консултация

Първоначални консултации се предоставят във всички области на правото, с някои изключения.

Правните консултации не включват представителство пред съд, включително изготвяне на съдебен документ, с изключение на:

- 1) семейни въпроси, свързани с правата на детето;
- 2) подаване на молба за ускорена процедура за издаване на заповед за плащане.

5 Има ли специални процедури за спешни случаи?

Не съществуват такива специални процедури. Съществуващите възможности за получаване на безплатна правна помощ обхващат и спешните случаи.

6 Къде мога да получа формуляр за кандидатстване за правна помощ?

Държавна правна помощ

Формулярът за молба за държавна правна помощ може да бъде изтеглен на следния адрес:

[Формуляр за молба за държавна правна помощ | 91.3 KB | rtf](#)

[Формуляр за деклариране на финансовото състояние на молителя | 104.24 KB | rtf](#)

Формулярът за молба за държавна правна помощ може да намерите и в раздела „Държавна правна помощ“ на уебсайта на Естонската адвокатска колегия (*Eesti Advokatuur*): <https://www.riigioigusabi.ee/dokumendid-2>.

Първоначална консултация

За да си насрочите среща за първоначална правна консултация, трябва да се свържете с HUGO.legal, да се регистрирате като клиент и да заплатите лична такса от 5 EUR. Данните за контакт може да намерите на адрес: <http://www.juristaitab.ee/>. Можете също така да публикувате въпроса си във [форума](#) на същата страница. За да изпратите въпрос, трябва да се регистрирате, като използвате естонската си лична карта.

7 Кои документи трябва да се представят заедно с формуляра за кандидатстване за правна помощ?

Физическо лице, което подава молба за държавна правна помощ, трябва да приложи към нея подписана декларация за финансовото си състояние и, ако е възможно, други доказателства за това състояние. Заподозряно лице в наказателно производство, което иска назначаване на адвокат, не трябва да включва декларация за финансовото си състояние.

Ако местоживеенето на дадено лице не е в Естония, то трябва да приложи към молбата си декларация за своите доходи и доходите на членовете на семейството си през последните три години, издадена от компетентния орган на държавата по местоживеене на лицето. Ако тази декларация не може да бъде представена по независещи от молителя причини, решението за предоставяне на държавна правна помощ може да бъде взето без декларацията.

Формулярът за деклариране на финансовото състояние е достъпен на уебсайта на Министерството на правосъдието и във всички съдилища и адвокатски кантори.

8 Къде трябва да подам молбата си за правна помощ?

Молбите за предоставяне на държавна правна помощ обикновено се подават в съда. Конкретният съд, до който трябва да се подаде молбата, се определя, както следва:

- а) Молбите за предоставяне на държавна правна помощ като страна в съдебно производство по гражданско, административно или наказателно дело се подават до съда, който разглежда делото или е компетентен да го разгледа;
- б) Ако молителят иска държавна правна помощ за изготвяне на искова молба, петиция или жалба в рамките на административно съдебно производство или наказателно производство, той подава молбата си до съда, компетентен да разгледа иска, петицията или жалбата;

в) Молбите за държавна правна помощ за представителство по досъдебни граждански производства или извънсъдебни наказателни производства или за изготвяне на правен документ, или за други правни консултации или представителство се подават до окръжния съд по местоживеене на молителя или до окръжния съд по местонахождение на мястото, където се предполага, че ще бъдат предоставени въпросните правни услуги; Ако молителят не пребивава в Естония, той може да подаде молбата си и до окръжния съд, в чиято юрисдикция се намира;

г) Молбите за държавна правна помощ за представителство в административни производства се подават до административния съд по местоживеене на молителя или до административния съд по местонахождение на мястото, където се предполага, че ще се предоставят въпросните правни услуги;

д) Ако участието на адвокат по време на наказателното производство не е задължително и заподозряното лице не е избрало адвокат, но желае да бъде представлявано от него, то подава молба за държавна правна помощ до разследващия орган или прокуратурата;

е) Ако дадено лице подава молба за държавна правна помощ в качеството си на увредено лице в наказателно производство, граждански ответник или трето лице, съдът, който води производството, или, в рамките на досъдебното производство по наказателно дело, окръжният съд, компетентен да води производството по въпросното наказателно дело, решава дали да му бъде предоставена държавна правна помощ;

ж) Ако дадено лице подава молба за държавна правна помощ за производство по преразглеждане, Върховният съд решава дали да му предостави държавна правна помощ;

з) Молбите за държавна правна помощ за представителство в изпълнително производство се подават до съда, компетентен да разглежда жалби относно действията на съдебния изпълнител, който води изпълнителното производство.

9 Как да разбера дали имам право на правна помощ?

Информация за държавната правна помощ и първоначални консултации можете да получите от съдилищата и адвокатските кантори. Управителите на адвокатски кантори трябва да гарантират, че нуждаещите се от държавна правна помощ получават безплатно разяснения относно основанията и процедурите за получаване на държавна правна помощ, предвидени в Закона за финансираната от държавата правна помощ, в рамките на работното време на кантората. Организаторите на първоначални консултации са длъжни също така да дават безплатни разяснения на нуждаещите се от помощ относно основанията и процедурите за получаване на държавна правна помощ и, когато е необходимо, да съдействат за правилното попълване на молбите за правна помощ.

Информация за възможностите за правна помощ, предоставяна с помощта на държавата, може да бъде намерена на уебсайта на Министерството на правосъдието (*Justiitsministeerium*) (<https://www.just.ee/kohtud-ja-oigusteenuused/oigusabi/riigi-toetatud-oigusabi>).

10 Какво да направя, ако имам право на правна помощ?

Държавна правна помощ

За да се получи държавна правна помощ, обикновено трябва да се подаде молба (точка 6), заедно с декларация за финансовото състояние на молителя (точка 7), до съда, който разглежда молбата за предоставяне на държавна правна помощ (точка 8).

Молбата за държавна правна помощ трябва да бъде подадена на естонски или друг език, който е разпространен в Естония (преводът се осигурява от служителя, който води делото). Молбата може да се подаде и на английски език, ако молителят за правна помощ е физическо лице, което пребивава в друга държава — членка на Европейския съюз, или е гражданин на друга държава членка, или юридическо лице, установено в друга държава членка.

При производства, в които участието на адвокат се изисква по закон, не е необходимо лицето да предприема действия за получаването на държавна правна помощ — освен ако самото лице не е наело

адвокат, длъжностното лице, което води производството, е длъжно да организира назначаването на адвокат за лицето и не е необходимо лицето да подава молба.

Първоначална консултация

За да си насрочите среща за първоначална правна консултация, трябва да се свържете с HUGO.legal, да се регистрирате като клиент и да заплатите лична такса от 5 EUR. Данните за контакт може да намерите на адрес: <http://www.juristaitab.ee/>. Можете също така да публикувате въпроса си във **форума** на същата страница. За да изпратите въпрос, трябва да се регистрирате, като използвате естонската си лична карта.

11 Кой избира адвоката ми, ако имам право на правна помощ?

Държавна правна помощ

По искане на разследващия орган, прокуратурата или съда Естонската адвокатска колегия (*Eesti Advokatuur*) назначава адвокат, който да предоставя държавна правна помощ. По принцип физическото лице няма право да избира кой адвокат да му предоставя държавна правна помощ. То обаче има право да подаде молба за предоставяне на държавна правна помощ от конкретен адвокат, ако адвокатът се е съгласил да предоставя държавна правна помощ. В този случай името на адвоката, който е дал съгласието си, трябва незабавно да бъде посочено в молбата за предоставяне на държавна правна помощ.

Съдът, прокуратурата и разследващият орган нямат правомощия да се договарят с адвокат за предоставяне на държавна правна помощ или да назначават адвокат, който да предоставя държавна правна помощ.

Първоначална консултация

В случай на първоначална консултация лицето, което се нуждае от помощ, може да избере своя адвокат въз основа на своето местонахождение и областта на консултацията или да намери адвокатска кантора.

12 Правната помощ покрива ли всички разходи по производството?

Не. Държавната правна помощ покрива пътни разходи и разходи за настаняване, направени от адвокат или управител на адвокатска кантора във връзка с предоставянето на държавна правна помощ, разходи за превод и разходи, свързани с представянето на доказателства. Освен това съдът може да разпорежи дадено лице — по негова молба — да бъде изцяло или частично освободено от разходите по производството като процесуална помощ.

13 Кой поема другите разходи, ако имам право само на ограничена правна помощ?

В случай на държавна правна или процесуална помощ, подлежаща на частично обезщетение, разходите се поемат от загубилата делото насрещна страна, друго лице или държавата.

14 Правната помощ обхваща ли и производството по обжалване?

Да. Държавната правна помощ обхваща жалби, касационни жалби, жалби срещу съдебни решения и производства по преразглеждане.

15 Може ли правната помощ да бъде оттеглена преди приключването на производството (или отменена дори след неговото приключване)?

Когато съдът, разследващият орган или прокуратурата са взели решение за предоставяне на държавна правна помощ, те могат, по искане на адвоката, предоставящ държавната правна помощ, или по своя собствена инициатива, по всяко време да преценят отново в съответствие с процедурата, предвидена в

Закона за финансираната от държавата правна помощ, дали основанията, посочени в закона, за предоставяне на държавна правна помощ на въпросния молител продължават да съществуват, и ако те престанат да съществуват, да прекратят предоставянето на държавна правна помощ.

Ако предоставянето на държавна правна помощ бъде прекратено, адвокатът, предоставящ държавна правна помощ, се освобождава от задължението да я предоставя, а съдът определя, по искане на адвоката, размера на възнаграждението му за правна помощ и степента, в която разходите за държавна правна помощ трябва да му бъдат възстановени. Същевременно съдът определя задължението на получателя на държавната правна помощ да възстанови на държавата, изцяло или частично, сумата, която трябва да бъде изплатена на адвоката.

16 Мога ли да оспоря отказ за предоставяне на правна помощ?

Заповедта, с която се отказва държавна правна помощ, може да бъде обжалвана в съответствие с процедурата, предвидена в законодателството, уреждащо съответното съдебно производство.

17 Води ли искането за правна помощ до спиране на давностния срок?

Не.

Повече информация

За повече информация относно естонската система за безплатна правна помощ се свържете с Министерството на правосъдието на следния адрес:

Министерство на правосъдието (*Justiitsministeerium*)

Suur-Ameerika 1, 10122 Талин

Тел.: (+372) 620 8100

Електронна поща: info@just.ee

■ Последна актуализация: 25/07/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.